

به نام نقش‌بند صفحه خاک

آزمون درس: علوم و فنون ادبی (۱) رشته: ادبیات و علوم انسانی ساعت آزمون:			
نام و نام خانوادگی:	پایه: دهم	تاریخ امتحان:	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

بارم	توجه: آزمون دارای ۳۶ سؤال و در چهار صفحه است.	ردیف
.۲۵	۱- نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون ادبی چیست؟	الف) مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)
.۱۵	۲- دو نمونه از آثار به جا مانده از زبان پهلوی را نام ببرید.	
.۱۵	۳- نام مؤلف کدام کتاب در مقابل آن درست نوشته نشده است؟ ۱-۳) شاهنامه ابومنصوری: عده‌ای از دانشوران خراسان ☐ ۲-۳) ترجمه تفسیر طبری: محمد بن جریر طبری ☐ ۳-۳) تاریخ بلعمی: ابوعلی بلعمی ☐	
.۲۵	۴- کدام ویژگی در مورد شعر و نثر قرن چهارم تا نیمه اول قرن پنجم درست نیست؟ الف) سادگی فکر و روانی کلام ☐ ب) رواج اصطلاحات علمی، اشعار و امثال در نثر ☐ ج) آغاز داستان‌سرایی و قصه‌پردازی در شعر فارسی ☐ د) توجه به واقعیات بیرونی ☐	
.۲۵	۵- "سبک" را تعریف کنید.	
.۱۵	۶- از نظر ارسطو، دو نمونه سبک بر اساس موضوع و نوع ادبی نام ببرید.	
.۰/۵	۷- متن زیر مربوط به سبک خراسانی است؛ دو مورد از ویژگی‌های این نثر را بنویسید. چون به بصره رسیدیم از برهنگی و عاجزی به دیوانگان مانده بودیم و سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم و می‌خواستیم که به گرمابه درروم؛ باشد که گرم شوم که هوا سرد بود و جامه نبود.	
.۱۵	۸- چرا به سبک دوره سلجوقی، سبک "بینابین" می‌گویند؟	
.۲۵	۹- ویژگی اصلی "نثر موزون" است.	
.۲۵	۱۰- نخستین نمونه نثر فنی در زبان فارسی، کتاب "کلیده و دمنه" است. درست ☐ نادرست ☐	
.۲۵	۱۱- کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های فکری سبک عراقی نیست؟ الف) گسترش عرفان و تصوف ☐ ب) رواج نثرهای داستانی و تمثیلی ☐ ج) رواج مفاخره، شکایت و انتقادات اجتماعی ☐ د) رواج غزل با مضمون عشق زمینی ☐	
.۱۵	۱۲- آرایه‌های واج‌آرایی و واژه‌آرایی را در ابیات زیر نشان دهید. ۱۲-۱) ای داد، به دادِ دلِ ما کس نرسید از بس که بلند بود دادِ دلِ ما ۱۲-۲) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند همدم گل نمی‌شود، یاد سمن نمی‌کند؟	ب) زیبایی‌شناسی (۶ نمره)
.۷۵	۱۳- آرایه واج‌آرایی در کدام بیت برجسته‌تر است؟ دلیل خود را بنویسید. ۱۳-۱) نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است ۱۳-۲) خوابِ نوشین بامدادِ رحیل بازدارد پیاده را ز سبیل	
*** ادامه سؤالات در صفحه دوم ***		

آزمون درس: علوم و فنون ادبی (۱)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت آزمون:	
نام و نام خانوادگی:	پایه: دهم	تاریخ امتحان:	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
مرکز سنجش وزارت آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	توجه: آزمون دارای ۳۶ سؤال و در چهار صفحه است.		
بارم			
۱۴- در عبارت زیر واژه‌های و سجع متوازی هستند.	.۵		
صیاد بی‌روزی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشک نمیرد.			
۱۵- در جمله «محبّت را غایت نیست؛ از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.» نوع سجع را بنویسید.	.۲۵		
۱۶- در میان گزینه‌های زیر کدام یک از نظر ارزش موسیقایی سجع‌ها، بالاترین ارزش را دارد؟ دلیل خود را بنویسید.	.۵		
الف) طالب علم، عزیز است و طالب مال، ذلیل.			
ب) جوانمرد که بخورد و بدهد به از عابد که روزه دارد و بنهد.			
۱۷- کدام یک از عبارات زیر، نادرست است؟			
۱۷-۱) موازنه، تقابل سجع‌های متوازن یا مطرف در دو یا چند جمله است. ☐	.۲۵		
۱۷-۲) ترصیع، موازنه‌ای است که همه سجع‌های آن متوازی باشد. ☐			
۱۸- آرایه‌های موازنه و ترصیع را در ابیات زیر نشان دهید.	.۵		
۱۸-۱) چرا نهم؟ نهم دل بر خیالت چرا نهم؟ نهم جان در وصالت			
۱۸-۲) ما برون را ننگریم و قال را ما درون را بنگریم و حال را			
۱۹- در بیت «ما چو ناییم و نوا در ما ز توست ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست»، شاعر برای بهره‌گیری از سجع از کدام شیوه استفاده کرده است؟	.۲۵		
۲۰- انواع جناس ناهمسان (ناقص) را در ابیات زیر مشخص کنید.			
۲۰-۱) صبا خاک وجود ما بدان عالی جناب انداز بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم	.۷۵		
۲۰-۲) وه، چه بیگانه گذشتی، نه کلامی، نه سلامی نه نگاهی، نه نویدی، نه امیدی، نه پیامی			
۲۰-۲) ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها وی شور تو در سرها، وی سر تو در جان‌ها			
۲۱- قافیة کدام بیت جناس همسان (تام) است؟ معانی مختلف آن‌ها را بنویسید.	.۷۵		
۲۱-۱) نوشته است بر گور بهرام گور که دست کرم به ز بازوی زور			
۲۱-۲) تار زلفت را جدا مشاطه گر از شانه کرد دست آن مشاطه را باید جدا از شانه کرد			
۲۲- ارزش موسیقایی جناس همسان (تام)، از دیگر انواع جناس بیش‌تر است. درست ☐ نادرست ☐	.۲۵		
۲۳- در کدام بیت آرایه اشتقاق وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.	.۷۵		
۲۳-۱) اگر تو فارغی از حال دوستان یارا فراغت از تو میسر نمی‌شود ما را			
۲۳-۲) نوبهار است در آن کوش که خوش دل باشی که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی			
*** ادامه سؤالات در صفحه سوم ***			

نام و نام خانوادگی:	پایه: دهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی	آزمون درس: علوم و فنون ادبی(۱)
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تاریخ امتحان:	ساعت آزمون:	
ردیف	توجه: آزمون دارای ۳۶ سؤال و در چهار صفحه است.		
۲۴- اساسی ترین عامل پیدایی شعر، است.	.۲۵		
۲۵- شعر زیر را از نظر عواطف و حسّ و حال حاکم بر فضای آن تحلیل کنید. که گفتت برو دست رستم ببند؟ اگر چرخ گردنده اختر کشد به گرز گران بشکنم لشکرش نبندد مرا دست، چرخ بلند به هر اختری لشکری درکشد پراکنده سازم به هر کشورش	.۱۵		
۲۶- در کدام بیت شاعر با آوردن وزنی شاد و متناسب با محتوا به همراه هجاهای کوتاه، نوعی شور عاشقانه را به خواننده منتقل می کند؟ ۲۶-۱) معشوقه به سامان شد، تا باد چنین بادا! ۲۶-۲) ای ساریان آهسته ران، کارام جانم می رود	.۱۵		
۲۷- کدام گزینه در مورد تعیین وزن شعر درست نیست؟ الف) هر هجا را آن گونه که تلفظ می کنیم، می نویسیم. ب) هجای پایانی مصراعها همیشه بلند است. ج) در زبان فارسی هیچ واژه ای با مصوّت آغاز نمی شود. د) دومین واج هر هجا، همیشه صامت است.	.۲۵		
۲۸- از میان واژه های مقابل، کدام واژه بر وزن (U - -) : فعولن) است؟ شکایت جدایی ها	.۲۵		
۲۹- بیت زیر را تقطیع هجایی کنید. در آن نفس که بمیرم، در آرزوی تو باشم بدان امید دهم جان که خاک کوی تو باشم	۱/۵		
۳۰- واژه "خوش آهنگ" را یک بار با حذف همزه و یک بار بدون حذف همزه تقطیع هجایی کنید. ۳۰-۱) با حذف همزه: ۳۰-۲) بدون حذف همزه:۱۵		
۳۱- هر یک از اصطلاحات روبه رو را، در مقابل بیت مربوط به خود بنویسید. (قافیۀ درونی - ذوقافیتین) ۳۱-۱) دلم را داغ عشقی بر جبین نه زبانم را بیانی آتشین ده ۳۱-۲) مرده بودم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم	.۱۵		
*** ادامه سؤالات در صفحه چهارم ***			

آزمون درس: علوم و فنون ادبی(۱)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت آزمون:
نام و نام خانوادگی:	پایه: دهم	تاریخ امتحان:
		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

ردیف: **توجه: آزمون دارای ۳۶ سؤال و در چهار صفحه است.** بارم

۱/۷۵	۳۲- با توجه به بیت زیر، جدول زیر را کامل کنید. آمد نفس صبح و سلامت نرسانید بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید												
	<table border="1"> <tr><td>ردیف</td><td>.....</td></tr> <tr><td>واژه‌های قافیه</td><td>.....</td></tr> <tr><td>حروف الحاقی</td><td>.....</td></tr> <tr><td>حروف اصلی</td><td>.....</td></tr> <tr><td>روی</td><td>.....</td></tr> <tr><td>قاعده قافیه</td><td>.....</td></tr> </table>	ردیف	واژه‌های قافیه	حروف الحاقی	حروف اصلی	روی	قاعده قافیه
ردیف												
واژه‌های قافیه												
حروف الحاقی												
حروف اصلی												
روی												
قاعده قافیه												

۱	۳۳- با توجه به شعر زیر، موارد خواسته شده را از نظر قلمرو زبانی بیابید و بنویسید. (برای هر مورد، دو نمونه بسنده است). الا یا خیمگی، خیمه فروهل تَبیره زن بزد طبل نخستین نماز شام نزدیک است و امشب ولیکن ماه دارد قصد بالا استفاده از واژگان ترکیبی: (۳۳-۱) کهنگی و مهجوربودن واژگان: (۳۳-۲)
---	--

۱	۳۴- دو ویژگی ادبی نثر زیر را بنویسید. بدان که نخستین چیزی که حق تعالی آفرید، قلم را آفرید؛ چنان که پیغامبر علیه السلام فرمود: أول ما خلق الله تعالی الْقَلَم و قلم را فرمود که بر لوح بگردد و بنویس هر چه تا قیامت بخواهد بود.
---	--

۱	۳۵- شعر زیر را از نظر ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی تحلیل و بررسی کنید. بوی جوی مولیان آید همی ریگ آموی و درشتی راه او ای بخارا شاد باش و دیر زی یاد یار مهربان آید همی زیر پایم پرنیان آید همی میر زی تو شادمان آید همی
---	--

۱	۳۶- نثر زیر را با توجه به ویژگی‌های سبک عراقی تحلیل کنید. آورده‌اند که به فلان شهر درختی بود و در زیر درخت، سوراخ موش، و نزدیک آن، گربه‌ای خانه داشت و صیادان آنجا بسیار آمدندی. روزی صیاد دام بنهاد. گربه در دام افتاد و بماند و موش به طلب طعمه از سوراخ بیرون رفت. به هر جانب برای احتیاط، چشم می‌انداخت و راه سره می‌کرد؛ ناگاه نظر بر گربه افگند. چون گربه را بسته دید، شاد گشت.
---	--

خداوند یاد و یارتان باد!

بارم	تاریخ امتحان:		
	ساعت آزمون:		
	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه		
.۲۵/	(۱) خوانش دقیق متن ۲۵/.	الف) مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)	
.۵/	(۲) نوشتن دو مورد از آثار زیر؛ هر کدام ۲۵/، در کل ۵/ نمره: یادگار زیربان، درخت آسوریک و ترجمه‌های به جای مانده از "کلیله و دمنه" و "هزار و یک شب".		
.۵/	(۳) گزینه ۲-۳) ترجمه تفسیر طبری: محمد بن جریر طبری ۵/.		
.۲۵/	(۴) گزینه ب) رواج اصطلاحات علمی، اشعار و امثال در نثر ۲۵/.		
.۲۵/	(۵) شیوه خاص یک اثر یا آثار ادبی است. ۲۵/.		
.۵/	(۶) عرفانی ۲۵/، حماسی ۲۵/.		
.۵/	(۷) نوشتن دو مورد از موارد زیر؛ هر کدام ۲۵/، در کل ۵/ نمره: سادگی زبان، کوتاهی جملات، کم‌بودن لغات عربی، استفاده از واژگان فارسی با بار معنایی کهنه و مهجور و ...		
.۵/	(۸) زیرا هم داری ویژگی‌های سبک خراسانی است ۲۵/ و هم دارای ویژگی‌های سبک عراقی. ۲۵/.		
.۲۵/	(۹) به کارگیری سجع ۲۵/.		
.۲۵/	(۱۰) درست ۲۵/.		
.۲۵/	(۱۱) گزینه د) رواج غزل با مضمون عشق زمینی ۲۵/.		
.۵/	(۱۲-۱) واژه‌آرایی ۲۵/.	ب) زیبایی‌شناسی (۶ نمره)	
.۷۵/	(۱۲-۲) واج‌آرایی در صامت‌های "چ"، "م"، "ن" ۲۵/.		
.۷۵/	(۱۳-۱) نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس دلیل: زیرا واج‌آرایی صامت‌ها، ۲۵/ محسوس‌تر از مصوت‌هاست. ۲۵/.		
.۵/	(۱۴) نگیرد ۲۵/، نمیرد ۲۵/.		
.۲۵/	(۱۵) سجع مطرف ۵/.		
.۵/	(۱۶) گزینه ب) جوانمرد که بخورد و بدهد به از عابد که روزه دارد و بنهد. ۲۵/.		
.۲۵/	دلیل: چون ارزش موسیقایی سجع متوازن از دیگر سجع‌ها بیشتر است. ۲۵/.		
.۲۵/	(۱۷-۱) موازنه، تقابل سجع‌های متوازن یا مطرف در دو یا چند جمله است. ۲۵/.		
.۵/	(۱۸-۱) موازنه ۲۵/، (۱۸-۲) ترصیع ۲۵/.		
.۲۵/	(۱۹) ترصیع ۲۵/.		
.۷۵/	(۲۰-۱) نظر - منظر ← جناس ناهمسان (ناقص) افزایشی ۲۵/.		
	(۲۰-۲) کلامی - سلامی ← جناس ناهمسان (ناقص) اختلافی ۲۵/.		
	(۲۰-۳) مهر - مَهر ← جناس ناهمسان (ناقص) حرکتی ۲۵/.		
*** ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم ***			

بارم	تاریخ امتحان:																																																																	
	ساعت آزمون:																																																																	
	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه																																																																	
۰.۷۵	۲-۲۱) تار زلفت را جدا مشاطه گر از شانه کرد دست آن مشاطه را باید جدا از شانه کرد ۰.۲۵																																																																	
۰.۲۵	۲۲) درست ۰.۲۵																																																																	
۰.۷۵	۱-۲۳) اگر تو فارغی از حال دوستان یارا فراغت از تو میسر نمی‌شود ما را ۰.۲۵																																																																	
۰.۲۵	۲۴) عاطفه ۰.۲۵																																																																	
۰.۵	۲۵) هماهنگی بین وزن و آهنگ با محتوای حماسی ۰.۲۵ بار حماسی غنی به دلیل آهنگ کوبنده و کوتاه آن. ۰.۲۵		ب) موسیقی شعر (۶ نمره)																																																															
۰.۵	۱-۲۶) معشوقه به سامان شد، تا باد چنین بادا! کفرش همه ایمان شد، تا باد چنین بادا! ۰.۵																																																																	
۰.۲۵	۲۷) گزینه د) دومین واج هر هجا، همیشه صامت است. ۰.۲۵																																																																	
۰.۲۵	۲۸) شکایت ۰.۲۵																																																																	
۱/۵	۲۹)	<table border="1"> <tr> <td>د</td><td>ران</td><td>ن</td><td>فَس</td><td>ک</td><td>ب</td><td>می</td><td>رَم</td><td>د</td><td>را</td><td>ر</td><td>ز</td><td>ی</td><td>ت</td><td>با</td><td>شَم</td> </tr> <tr> <td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td> </tr> <tr> <td>ب</td><td>دان</td><td>ء</td><td>مید</td><td>د</td><td>هم</td><td>جان</td><td>ک</td><td>خا</td><td>ک</td><td>کو</td><td>ی</td><td>ت</td><td>با</td><td>شَم</td> </tr> <tr> <td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td> </tr> </table>		د	ران	ن	فَس	ک	ب	می	رَم	د	را	ر	ز	ی	ت	با	شَم	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	ب	دان	ء	مید	د	هم	جان	ک	خا	ک	کو	ی	ت	با	شَم	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	
د	ران	ن		فَس	ک	ب	می	رَم	د	را	ر	ز	ی	ت	با	شَم																																																		
U	-	U		-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U																																																		
ب	دان	ء		مید	د	هم	جان	ک	خا	ک	کو	ی	ت	با	شَم																																																			
U	-	U		-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U																																																			
۰.۵	۱-۳۰) با حذف همزه: خ + شا + هنگ ۰.۲۵ ۲-۳۰) بدون حذف همزه: خوش + اء + هنگ ۰.۲۵																																																																	
۰.۵	۱-۳۱) ذوقافیتین ۰.۲۵ ۲-۳۱) قافیه درونی ۰.۲۵																																																																	
۱/۷۵	۳۲) ردیف: نرسانید ۰.۲۵ واژه‌های قافیه: سلامت ۰.۲۵ - کلامت ۰.۲۵ حروف اصلی: سام ۰.۲۵ حروف الحاقی: ت ۰.۲۵ قاعده قافیه: ۲ (دو) ۰.۲۵																																																																	
۱	۱-۳۳) نوشتن دو مورد از این موارد؛ هر کدام ۰.۲۵. نمره: شباهنگ، تبیره‌زن، شتربانان		ت) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)																																																															
۱	۲-۳۳) نوشتن دو مورد از این موارد؛ هر کدام ۰.۲۵. نمره: خیمگی، فروهل، تبیره‌زن، همی‌بندند																																																																	
۱	۳۴) نوشتن دو مورد از این موارد؛ هر کدام ۰.۵. نمره: استفاده از حدیث در میان نثر، استفاده از آرایه‌ها در سطح طبیعی و در حد اعتدال، استفاده از توصیفات بیرونی و ساده و ...																																																																	
۱	۳۵) نوشتن دو مورد از این موارد؛ هر کدام ۰.۵. نمره: سادگی زبان شعر، کوتاهی جملات، کمی واژگان غیر فارسی، تکرار، ایجاز در لفظ و معنا و ...																																																																	
۱	۳۶) نوشتن دو مورد از این موارد؛ هر کدام ۰.۵. نمره: استفاده از توصیفات فراوان، حذف افعال به قرینه، ترجیح وصف بر خبر و ...																																																																	
	العقلُ میزانُ الحِکْمه (عقل، میزان دانش است.)																																																																	